

A Gyermekjogi Civil Koalíció szerint súlyosan gyermekjog-sértő a határőrizeti eljárás szigorításával kapcsolatos törvénymódosító csomag

T/13976. számú törvényjavaslat a határőrizeti területen lefolytatott eljárás szigorításával kapcsolatos egyes törvények módosításáról gyermekjogi és menedékjogi szempontból több súlyosan aggályos javaslatot is tartalmaz. A Gyermekjogi Civil Koalíció szerint komoly problémát jelent az 1. §-ban és a 6. §-ban megjelenő azon módosítás, ami szerint a hazánkba érkező 14 és 18 év közötti kísérő nélküli kiskorú gyermekek kikerülnek a gyermekvédelmi törvény hatálya alól, azaz nem kerülnek ideiglenesen elhelyezésre a gyermekvédelmi szakellátásba, nem kell gyermekvédelmi gyámot sem kirendelni részükre, hanem a menekültügyi eljárás lefolytatását a tranzitónában töltve kell kivárniuk.

Álláspontunk szerint a törvénymódosítás számos nemzetközi egyezménybe, különösen a Magyarországon 1991 óta hatályos az ENSZ Gyermek jogairól szóló egyezményébe ütközik. Így annak 1. cikkébe, amely kimondja, hogy minden 18 év alatti személy az Egyezmény szerint gyermeknek minősül és ekként speciális védelemben részesül alapvető jogai vonatkozásában; 3. cikkébe, amely szerint a gyermeket érintő minden döntésükben a törvényhozó szervek, hatóságok és köz-és magánintézmények a gyermek legfőbb (mindenek felett álló) érdekét veszik elsősorban figyelembe; 20. cikkébe, amely kimondja, hogy minden olyan gyermeknek, aki ideiglenesen vagy véglegesen meg van fosztva családi környezetétől jogosult az állam különleges védelmére és segítségére, valamint 22. cikkébe, amely rögzíti, hogy az Egyezményben részes államok megteszik a megfelelő intézkedéseket, hogy az a gyermek, aki akár egymagában, akár apjával és anyjával vagy bármely más személlyel együtt az erre vonatkozó nemzetközi vagy hazai szabályok és eljárások értelmében menekült helyzetének elismerését kéri vagy menekültnek tekintendő, megkapja az Egyezményben és más emberi jogokkal kapcsolatos vagy humanitárius jellegű egyéb nemzetközi okmányokban, amelyekben az említett államok részesek, elismert jogok élvezetéhez szükséges védelmet és humanitárius támogatást.

A határozással kapcsolatos 2015-ben bevezetett, a fiatalokra hátrányos büntetőeljárásról érintő rendelkezésekkel már foglalkozott a Gyermekjogi Civil Koalíció korábbi javaslatára az Alapvető Jogok Biztosa is, s az AJB-1235/2016. számú jelentésében megállapította, hogy a büntetőeljárás tekintetében *e szabályozási mód alapvetően nem fér össze a nemzetközi gyermekjogi elvárásokkal [...], hiszen az általános szabályoktól eltérően figyelmen kívül hagyja az e speciális elkövetői körbe tartozó kiskorúak érdekeit. Az eltérő, az életkori sajátosságokra tekintettel kialakított szabályozás hiánya tehát önmagában véve (azaz a hiányzó garanciák*

konkrét tartalmától függetlenül is) aggályos, és nem áll összhangban az [Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt] Egyezmény 2., 3. és 40. cikkével, a PPJNE [Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya] 14. cikk 4. pontjával és az Alaptörvény XVI. cikkével, amelyek a kiskorúakra vonatkozó különös szabályok megalkotására, illetve e körben a diszkrimináció tilalmára szólítanak fel. (25. oldal.) Mindez véleményünk szerint - mutatis mutandis - érvényes a jelen törvénymódosítás érintett részeire is. Ezen túlmenően az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, Magyarország 3-4-5. összevont időszakos országjelentésére vonatkozó 2014-ben kiadott záró észrevételének 55. pontjában javasolta, hogy hazánk biztosítsa, hogy a menedékkérő, kísérő nélküli és migráns gyermekeket semmilyen körülmények között ne helyezték őrizetbe.

Felhívjuk a jogalkotó figyelmét, hogy a nehézségek ellenére se engedjen a gyermekek jogainak védelmére vonatkozó nemzetközi és alkotmányos kötelezettségéből, valamint emberségből fakadó védelméből, különösen a *gyermekek legfőbb (mindenek felett álló) érdeke* alapelveinek tiszteletben tartásából és kezelje gyermekként a 18 éven aluli személyeket minden esetben, még a válsághelyzetnek minősített szituációkban is.

Mindemellett megjegyezni kívánjuk, hogy a jelen törvénymódosításban nem látszanak azon garanciák sem, amelyek biztosítanák a családjukkal a tranzitónákban tartózkodó gyermekek oktatáshoz való jogát. Felhívjuk a jogalkotó figyelmét, hogy a jogszabályok megalkotásakor minden esetben gondoskodjon a gyermekek jogairól, így különösen az egészségügyhöz és oktatáshoz való hozzáférés garanciáiról.

Budapest, 2017.02.20.

Gyermekjogi Civil Koalíció részéről:

Alapítvány az Örökbefogadó és Nevelőszülőkért

Eszter Alapítvány

Gyerekesély Közhasznú Egyesület

Igazgyöngy Alapítvány

Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány

Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület

Pressley Ridge Magyarország Alapítvány

SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa

valamint Aczél Anna, Békés Zoltán Bíró Dalma, De Coll Agnes, Cserey Miklós egyéni szakértők

Család, Gyermek, Ifjúság Közhasznú Egyesület

Európai Szülők Magyarországi Egyesülete

Hintalovon Alapítvány

Jogismeret Alapítvány

Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség

MPT Gyermekérdekek Szakosztálya, Korczak

Munkabizottság

Reményt a Gyermekeknek Közhasznú

Egyesület

Terres des Hommes Magyarország